

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м.Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Всесвітнього дня науки в ім'я миру
та розвитку, Міжнародного року
кооперативів 2025*

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

Друкується відповідно до Наказу по університету № 182-Н від 10 вересня 2025 року.

Організаційний комітет конференцій:

О. О. Нестуля, голова організаційного комітету, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ;
Л. Г. Войнаш, співголова організаційного комітету, член Президії Укркоопспілки, директор Департаменту освіти і науки, директор НМЦ «Укоопосвіта», канд. екон. наук;
Н. С. Педченко, співголова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;
Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент директор Навчально-наукового інституту забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;
Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства ПУЕТ;
Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ПУЕТ;
Д. А. Філоп'їт, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ;
А. В. Філіпповський, голова Студентської ради університету ПУЕТ;
О. В. Чабан, голова Ради молодих вчених ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.
Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.
Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.
Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

**Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник матеріалів XI Міжна-
НЗ4 родної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції**
(м. Полтава, 10 листопада 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. –
973 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ.
мовами.

ISBN 978-966-184-486-4

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у ХХІ сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг», «Економіка та міжнародні економічні відносини», «Комп'ютерні науки», «Кооперативна модель розвитку економіки в сучасних глобальних і безпекових викликах сьогодення», «Лідерство та особистісний розвиток», «Маркетинг», «Менеджмент», «Облік і оподаткування», «Освітні науки», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Право», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування», «Торгівля», «Туризм та рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи».

УДК 001:378-053.6(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ISBN 978-966-184-486-4

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

СПІВОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств
(Укркоопспілка)

Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

Львівський торговельно-економічний університет (Україна)

Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут (Україна)

Повісланський університет (Республіка Польща)

Євразійський національний університет імені Л. М. Гумільова
(Республіка Казахстан)

Кооперативно-торговий університет Молдови
(Республіка Молдова)

Таджицький державний університет комерції
(Республіка Таджикистан)

Університет національного та світового господарства
(Республіка Болгарія)

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Berlin International University of Applied Sciences
(Berlin, Germany)

Відокремлений структурний підрозділ
«Ніжинський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»
(м. Ніжин, Україна)

Відокремлений структурний підрозділ
Одеський технічний фаховий коледж
Одеського Національного Технологічного Університету
(м. Одеса, Україна)

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
(м. Вінниця, Україна)

Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
(м. Вінниця, Україна)

Virginia Commonwealth University
(Richmond, USA)

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
(м. Глухів, Україна)

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України»
(м. Київ, Україна)

Державний університет «Київський авіаційний інститут»
(м. Київ, Україна)

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
(м. Дніпро, Україна)

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
(м. Кам'янець-Подільський, Україна)

Inha-university
(Republic of Korea)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(м. Київ, Україна)

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського
(м. Київ, Україна)

Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього
фахового коледжу
(м. Лозова, Україна)

Львівський торговельно-економічний університет
(м. Львів, Україна)

Міжнародний гуманітарний університет
(м. Одеса, Україна)

Навчально-науковий інститут філології Київського
національного університету імені Тараса Шевченка
(м. Київ, Україна)

Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»
(м. Харків, Україна)

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
(м. Київ, Україна)

Національний транспортний університет
(м. Київ, Україна)

Національний університет цивільного захисту України
(м. Черкаси, Україна)

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава, Україна)

Полтавський університет економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)

Полтавський фаховий коледж
Полтавського університету економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)

Сумський національний аграрний університет
(м. Суми, Україна)

Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків, Україна)

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
(м. Харків, Україна)

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
(м. Харків, Україна)

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова
(м. Харків, Україна)

Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
(м. Хмельницький, Україна)

Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
(м. Кропивницький, Україна)

АДАПТИВНІ МЕХАНІЗМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕНЕДЖЕРА У ХАРИЗМАТИЧНОГО ЛІДЕРА: ВИКЛИКИ ДЛЯ МОЛОДІ В УПРАВЛІННІ

Ю. В. Набасов, спеціальність Менеджмент, група МЕН PhD січ-21, здобувач ступеня доктора філософії
Ж. А. Кононенко, канд. екон. наук, доцент, в.о. завідувача кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі

В умовах глобалізації та постійно нарощуваних темпів динамічних змін у соціально-економічних структурах постає критична необхідність у новому поколінні ерудованих, інтелектуальних провідників [1]. Класичні моделі управління, орієнтовані на стабільність, контроль та підтримання статус-кво, виявилися недостатніми для реагування на виклики ХХІ століття [1; 2]. Для випускників освітніх програм із менеджменту актуалізується проблема переходу від формальної ролі менеджера (того, хто робить речі правильно, концентруючись на системах і структурах) до ролі лідера (того, хто робить правильні речі, концентруючись на людях та інноваціях) [1; 2]. Найбільш ефективним інструментом впливу в динамічному середовищі є саме харизма, яка забезпечує не просто підкорення, а ентузіазм і відданість послідовників [2; 3]. Обґрунтуємо ключові адаптивні механізми та навички, необхідних молодому фахівцю в галузі менеджменту для свідомої трансформації у харизматичного лідера.

1. Харизма як механізм впливу. Харизматичне лідерство (ХЛ) є необхідною умовою для організацій, які прагнуть до інновацій та радикальних змін [1]. Харизма визначається як виняткова якість особистості, яка завдяки сильним емоційним проявам здатна мотивувати послідовників до екстраординарних дій [3]. Ключовими характеристиками ХЛ є:

- глибока впевненість у собі та рішучість [3];
- сильна потреба у владі, яка має бути спрямована на служінню інтересам організації (етична харизма) [3; 4];
- здатність формулювати чітке, візуалізоване бачення майбутнього, яке стає спільною місією [2; 3];
- готовність до ризику та використання нетрадиційних методів [4].

2. Вирішальна роль емоційного інтелекту. Згідно з дослідженнями, успішність лідера на вищих керівних посадах на 80–

90 % залежить від рівня його емоційного інтелекту (EQ), тоді як когнітивні навички (IQ) відіграють меншу роль [2; 4]. EQ є стратегічним важелем лідерства, оскільки дозволяє керувати власними емоціями та емоціями інших [2]. Розвинений EQ включає такі основні складові, що є основою харизми [2; 4]:

- самосвідомість – це розуміння власних емоцій, сильних і слабких сторін, цінностей [1];
- самоконтроль – це вміння опановувати руйнівні імпульси та емоції [1];
- соціальна чуйність – це здатність до емпатії (співпереживання) та розуміння позиції інших [1; 2];
- управління відносинами – це вміння впливати, надихати та вирішувати конфлікти [1].

3. Стили та розвиток лідерської компетентності. Харизматичні лідери часто використовують резонансні стилі лідерства (ідеалістичний, навчальний, товариський, демократичний), які створюють позитивний клімат і підвищують продуктивність [3]. Успішні менеджери можуть свідомо розвинути харизматичні навички, оскільки лідерство – це не вроджена якість, а результат навчання та важкої роботи [1–3].

Шлях трансформації менеджера у лідера передбачає постійне самовдосконалення (наприклад, за моделлю Р. Бояціса [4]), а також розвиток таких ключових практичних навичок:

- комунікативні навички – це вміння активно слухати, чітко передавати повідомлення та використовувати невербальні сигнали для створення атмосфери довіри [1; 2];
- цілісність та етика – це здатність демонструвати чесність і прямоту, адже довіра є основою будь-якого впливу та лідерства [2; 4];
- інноваційність – це готовність кидати виклик статусу-кво і шукати нестандартні рішення [1; 4].

Додатково варто підкреслити, що успішна трансформація менеджера у харизматичного лідера передбачає активне самоусвідомлення та регулярне отримання зворотного зв'язку від команди, що дає змогу корегувати власний стиль управління й підвищувати ефективність лідерства. Також лідер мусить не лише формулювати чітке та надихаюче бачення, а й ставити реалістичні, конкретні цілі, які мотивують колектив досягати високих результатів.

Велике значення має послідовність у діях та прозорість управлінських рішень, що сприяє побудові довіри та зміцненню етичної основи харизматичного впливу. Окрім того, психологічна гнучкість – здатність адаптуватись до змін і приймати невизначеність як ресурс для інновацій – виступає важливим фактором ефективності сучасного лідера.

Для більшої переконливості і мотивації молоді фахівці можуть скористатися прикладами сучасних харизматичних лідерів із різних сфер діяльності, що ілюструє практичну реалізацію теоретичних положень.

Отже, для молодого фахівця в галузі менеджменту трансформація у харизматичного лідера є необхідною умовою для досягнення довгострокового успіху в XXI столітті. Цей процес вимагає свідомого розвитку емоційного інтелекту, навичок ефективної комунікації та непохитної відданості етичним цінностям. Таким чином, молоді менеджери зможуть перетворити свою посадову владу на особистий вплив, необхідний для ведення команди за собою та реалізації інноваційних змін.

Список використаних інформаційних джерел

1. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10004/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%20%D0%9F%D0%92%D0%A8-2020.pdf>.
2. Розвиток лідерства / Л. Бізо, І. Ібрагімова, О. Кікоть, Є. Барань, Т. Федорів ; за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA.pdf>.
3. Теорія і практика формування лідера : навч. посіб. / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017 р. 100 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/620d1bfe-e281-4652-93d5-34023456b9f3/content>.
4. Дидактика лідерства. Сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти : монографія / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, Н. В. Кононец. Полтава : ПУЕТ, 2021. 591 с.

ЗМІСТ

БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА БІОІНЖЕНЕРІЯ

Є. О. Білий

Вплив новітніх біотехнологічних рішень
на якісні показники культивованих грибів 7

С. В. Білозоренко

Біоінженерні стратегії створення безпечних
засобів спортивної фармакології..... 9

В. О. Бойко

Наркотичні гриби: хімія галюцинацій і втрати контролю 11

Д. С. Борисюк

Хімічний склад і якість сосисок: вплив добавок
на безпечність та органолептичні властивості 12

О. О. Бурік

Порівняння впливу вейпу та кальяну на здоров'я людини 14

О. С. Гурінов

Біотехнологія виробництва спортивних добавок:
білки, амінокислоти, адаптогени..... 16

А. О. Деменчук

Роль біотехнологічних методів у збереженні функціональних
властивостей рослинної сировини при переробці 17

В. В. Зірка

Біотехнології у збереженні біологічної активності
компонентів меду під час переробки..... 19

Т. Р. Костенков

Бензин з точки зору хімії та його вплив на екологію..... 22

В. П. Левченко

Експертиза спортивних добавок на
предмет фальсифікації та домішок 23

І. В. Юдов

Вплив біотехнологічних методів на харчову цінність
та безпеку неферментованих соєвих продуктів..... 24

ЛІДЕРСТВО ТА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК

С. М. Козурман

Роль аналітичної компетентності лідера як ключ
до ефективного таргетингу в контекстній рекламі 408

А. В. Крилов

Роль сучасних лідерських компетентностей у формуванні
ефективних команд на торговельних підприємствах 411

Ю. В. Набасов

Адаптивні механізми трансформації менеджера у
харизматичного лідера: виклики для молоді в управлінні 414

В. Р. Самойленко

Формування лідерських якостей в студентів першого курсу
спеціальності «Готельно-ресторанна справа» 417

Д. І. Шкодюк

Лідерські якості студентів-філологів
як запорука успішного навчання 419

МАРКЕТИНГ

Х. М. Бутим

Контент-маркетинг у соціальних мережах 422

В. Ю. Власенко

Маркетингові шляхи підвищення конкурентоспроможності
промислового підприємства 425

С. С. Ділай

Аромамаркетинг як інструмент
емоційного впливу на споживача 428

І. І. Затхей

Трансформація рішень споживачів під
впливом інструментів цифрового маркетингу 430

Є. С. Кордюков

Формування програми лояльності в аптечних мережах 433

А. Б. Лізавчук

Вплив соціальних мереж на поведінку споживачів 436

Наукове видання

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 56,6.
Зам. № 412/2302.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.<sup>[P]
SEP]</sup>

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.